

FOLKETINGET

Europaudvalget

Den Økonomiske Konsulent

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 6. juli 2010

**Nyt oplæg til styrkelse af den økonomisk-politiske koordination i EU.
Værktøjer til stærkere EU-økonomisk styring.**

Sammenfatning

De store offentlige underskud og den store offentlige gæld, især i Grækenland, Spanien, Portugal og Irland nødvendiggør en strammere økonomisk og finanspolitisk koordinering.

*Måden hvorpå Kommissionen vil sikre denne økonomiske opstramning, er tredelt: **For det første** vil Kommissionen oprette et **såkaldt europæisk semester** (dvs. halvår), hvor der sker en omfattende gennemgang af hvert enkelt medlemsland økonomiske situation. Dette træder i kraft allerede den 1. januar 2011. **For det andet** opstilles der en mekanisme der opfanger **makroøkonomisk ubalance**, og **for det tredje** opstilles der en mekanisme som opfanger **ubalance på de offentlige finanser**. Hvis der er optræk til, at der opstår såkaldte "uholdbare ubalancer" kan Kommissionen komme med en politisk anbefaling der råder bod herpå.*

*I tilfælde af finanspolitisk ubalance, kan særlige sanktioner træde i kraft, hvis Kommissionens råd ikke følges, og dette kan resultere i blokade af EU-betalinger, herunder **landbrugs- og strukturstøtte** (for eurolande).*

Hvordan disse sanktioner præcis udformes er stadig usikkert og ligeledes er det heller ikke klart hvilke foranstaltninger der gælder for eurolandene og hvilke der gælder for ikke-eurolandene. Det er dog klart at kravene til eurolandene vil være større end dem til ikke-eurolandene.

1. Indledning

I forlængelse af sin første meddelelse den 15. maj 2010 (jf. EU-note E37) har Kommissionen fremlagt et nyt oplæg, der nøjere beskriver, hvordan man forestiller sig en strammere økonomisk og finanspolitisk koordinering i EU.

Det er de store offentlige underskud og den store offentlige gæld, især i Grækenland, Spanien, Portugal og Irland, der, ifølge Kommissionen, nødvendiggør nye foranstaltninger. Ikke mindst for styrke euroen i de snart 17 lande, der har indført euroen.

Selvom Danmark ikke er medlem af euroen, er der også lagt op til en væsentlig udvidelse af overvågningen af f.eks. dansk økonomi fra EU's side.

Hovedprincipperne i Kommissionens forslag er tredelt (gennemgås nedenfor):

- Et **europæisk semester** (dvs. halvår), der starter allerede 1. januar 2011, og består af en omfattende gennemgang af **alle** EU landes konvergens- og stabilitetsprogrammer, hovedtal for finanslove, planer for de kommende år m.v. Proceduren kører hvert år i første halvdel af året.
- Opstilling af en mekanisme der opfanger **makroøkonomisk ubalance** på et tidligt tidspunkt. Det drejer sig om økonomisk vækst, beskæftigelse, konkurrenceevne m.v. Hertil kommer, at der foreslås særlige "straffemekanismer" for de lande der "kører ved siden af".
- Opstilling af mekanismer der på et tidligt tidspunkt opfanger **ubalance på de offentlige finanser** og herunder offentlig gældsopbygning. Også her opbygges der særlige "straffeforanstaltninger" for lande, der ikke retter sig efter EU's henstillinger og bringer orden i finanserne.

Man kan sige at "værkstøjskassen" kommer hele vejen rundt med makroøkonomisk overvågning og foranstaltninger efterfulgt af makrofinansiell overvågning (offentlige budgetter m.v.). Det hele pakkes så ind i et europæisk semester, der kører over et halvt år, og hvor de makroøkonomiske og makrofinansielle beslutninger implementeres. Sådan er den teoretiske konstruktion lagt op.

2. Europæisk semester

Det europæiske semester starter i **1. halvår** (januar) og gennemgår alle de vigtigste nøgletal og finansielle udfordringer for **både** eurolandene og ikke-

eurolandene i en proces, der løber hen over året. Men der vil være en forskellig tilgang til nogle af de økonomiske problemstillinger, afhængig af om man er med i euroen eller ej.

Eurolandene vil således blive udsat for en hårdere test angående de offentlige finanser og gældens udvikling/afvikling.

Skematisk kan processen kort beskrives således (ifølge avisen The Wall Street Journal):

April	Juli	Juli	September	Januar
Regeringerne udarbejder økonomiske planer for det følgende år til Kommissionen.	Kommissionen vurderer planerne, og kommer med anbefalinger til det Europæiske Råd.	Hvis planerne ikke vurderes at være tilfredsstillende, så vil Rådet foreslå ændringer.	Hvis ændringerne ikke accepteres, så kan EU blokere nogle af EU-betalingerne til medlemmerne.	Hvis planerne alligevel implementeres, så annulleres truslen om at sløjfe betalingerne.

Kilde: The Wall Street Journal: "EU introduces budget-control plan" d. 1/6-2010 .

Kommissionens **interne** procedure starter allerede i januar måned, hvor man vurderer de økonomiske udfordringer eurolandene og de øvrige medlemmer står overfor. I februar tager Det Europæiske Råd bestik af situationen og meddeler de enkelte lande, hvilke økonomiske faktorer der skal tages i betragtning ved fastlæggelse af landenes konvergens- og stabilitetsprogrammer, og ikke mindst hvilke faktorer, der bør indgå i de nationale økonomiske planer og herunder finanslove.

Man regner med at de **nationale parlamenter** vil blive mere involveret i regeringernes økonomiske og finanspolitiske overvejelser. Det vil lette processen noget, når der eventuelt skal træffes beslutninger, ligesom det forventes at de nationale parlamenter vil gå i forstærket dialog med EU-Parlamentet, der også inddrages.

3. Makroøkonomisk ubalance

Kommissionen vil overvåge de makroøkonomiske ubalancer, dvs. alle de økonomiske nøgletal og parametre, der ikke direkte omhandler finansielle poster.

Det drejer sig om vækstrater (BNP), inflation, beskæftigelse, lønstigninger, konkurrenceevne m.v., og **alle** EU-lande er under overvågning.

Hvis der er optræk til, at der opstår såkaldte "uholdbare ubalancer" (f.eks. i et lands konkurrenceevne) kan Kommissionen komme med en politisk anbefaling, der råder bod herpå.

Der vil særlig "hårde" regler på dette område, for de lande, der **er** medlemmer af euroen.

Der vil **ikke** være egentlige "pengemæssige sanktioner" forbundet med den makroøkonomiske overvågning og overholdelse heraf. Det er kun i forbindelse med ubalancer på de offentlige budgetter (jf. nedenfor), at der introduceres nye "pengemæssige sanktioner" i form af evt. tilbageholdelse af budgetmidler.

4. Finanspolitisk ubalance

Hensigten med det nye system på dette område er at få nedbragt uforholdsmæssige store underskud på en mere effektiv måde end hidtil. Det gælder også spørgsmålet om nedbringelse af for stor offentlig gæld.

Der skal derfor udarbejdes **konkrete og utvetydige mål for hvor hurtigt et underskud nedbringes for det enkelte medlemsland**. Det samme gælder for den offentlige gæld, hvis denne er over grænsen på de 60 pct.

Både spørgsmålet om makroøkonomisk og finansielle ubalancer skal ses i sammenhæng med, at der skal opstilles en mere troværdig **national** økonomisk ramme for medlemslandene. Denne ramme skal bygge på overholdelse af EU's stabilitets- og konvergensforudsætninger, og der bør endvidere nationalt set opereres med **flerårige budgetteringsrammer**.

5. Sanktioner og tilskyndelser

Det er hensigten at stramme gevaldigt op i de sanktioner der pålægges lande, der ikke overholder Stabilitets- og Vækstpagten.

Det forekommer dog på nuværende tidspunkt ikke helt klart, hvilke foranstaltninger der gælder for eurolandene, og hvilke der gælder for ikke-eurolandene.

For eurolandene gælder, at hvis ikke landene **hurtigt** nok opfylder 3 pct.- og 60 pct.-grænsen i **gode økonomiske tider**, pålægges disse et **rentebærende** midlertidigt indskud. Dette kan så **suppleres** med betingelser for at modtage strukturstøtte, hvis ikke Stabilitets- og Vækstpagten overholdes.

Hvis landene herudover **ikke** retter sig efter henstillingerne om at nedbringe underskuddet, **kan EU tilbageholde betalingerne til f.eks. landbrug og strukturstøtte**. Men det er kun tilbageholdelse overfor staterne (regeringerne), ikke overfor de endelige modtagere (dvs. landmændene).

Herudover påtænker Kommissionen, at lande der overtræder ØMU-bestemmelserne, kan få suspenderet støtten til de **flerårige programmer** (f.eks. forskningsprogrammer). Kommissionen arbejder også med tanker om, at **etablere en reserve**, der kan bruges til at opmuntre til god økonomisk politik. Pengene herfra skal komme fra de "bøder" og andre besparelser, der indkræves som følge af "dårlig" økonomisk politik.

For **eurolandene** påtænker Kommissionen at ovenstående skal træde i kraft hurtigst muligt efter vedtagelse af lovgivning herom i løbet af **2010**. For **ikke-eurolandene** vil de nye bestemmelser tilsyneladende først være gældende i forbindelse med de nye flerårige budgetrammer, der gælder fra 2014. Forslag herom vil komme i 2011. Kommissionen vil undersøge mulighederne for at landene kan acceptere dette, som det siges.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602)

Therese K. Bach